

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์
Weekly Epidemiological Surveillance Report, Thailand

ปีที่ 41 ฉบับที่ 17 : 7 พฤษภาคม 2553

Volume 41 Number 17 : May 7, 2010

สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข / Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health

สถานการณ์อาการภายหลังได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 ในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์

(Influenza A (H1N1) 2009 Vaccine Adverse Events Following Immunization in Pregnancy)

✉ rinfetp@gmail.com

คณะทำงานเฝ้าระวังและสอบสวนอาการภายหลังได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009

บทนำ

จากปัญหาการระบาดใหญ่ของไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 ทั่วโลกและในประเทศไทย กระทรวงสาธารณสุข โดยคณะกรรมการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ภายใต้คณะกรรมการวัคซีนแห่งชาติ ได้มีมติเมื่อวันที่ 18 กันยายน 2552 ให้มีมาตรการป้องกันการระบาด ลดอัตราการป่วยตายจากโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 โดยการให้วัคซีนแก่กลุ่มประชากรเป้าหมาย ได้แก่ บุคลากรทางการแพทย์ หญิงตั้งครรภ์ซึ่งอายุครรภ์มากกว่า 3 เดือน บุคคลที่เป็นโรคอ้วนน้ำหนักตั้งแต่ 100 กิโลกรัม หรือ BMI ตั้งแต่ 35 ขึ้นไป ผู้พิการทางสมองรุนแรงที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ บุคคลซึ่งอายุ 6 เดือน - 64 ปี ที่มีโรคประจำตัว ได้แก่ โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง หอบหืด โรคหัวใจทุกประเภท หลอดเลือดสมอง ไตวาย ผู้ป่วยมะเร็งที่อยู่ในระหว่างได้รับเคมีบำบัด โรคธาลัสซีเมียที่มีอาการรุนแรง ผู้มีภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่อง ผู้ป่วยเบาหวานที่มีโรคแทรกซ้อน และผู้ป่วยเบาหวานที่ไม่มีโรคแทรกซ้อน ตามลำดับ¹ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากมีข้อจำกัดในด้านอาการไม่พึงประสงค์ภายหลังได้รับวัคซีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาการรุนแรงที่พบได้น้อยมาก² ดังนั้น เมื่อมีการนำวัคซีนมาใช้โดยเฉพาะในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ จึงมีการเฝ้าระวังอาการไม่พึงประสงค์ภายหลังได้รับวัคซีนอย่างเป็นระบบ สามารถค้นหาและรายงานผู้ป่วยได้อย่างรวดเร็ว ตอบสนอง และ

แก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมทันทั่วถึง เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ประชาชนต่อการบริการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค วัตถุประสงค์ของการเฝ้าระวังและสอบสวนอาการไม่พึงประสงค์ภายหลังได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009

1. ค้นหาผู้ป่วยและรายงานความผิดปกติที่เกิดขึ้นภายหลังได้รับวัคซีน
2. เพื่อตอบสนองต่อความผิดปกติที่เกิดขึ้นอย่างทันทั่วถึง
3. เพื่อทราบอัตราการเกิดอาการภายหลังได้รับวัคซีน ทั้งอาการที่รุนแรงและไม่รุนแรง
4. ประกันความมั่นใจของประชาชนต่อวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009
5. ติดตามความปลอดภัยด้านวัคซีนและงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการและการให้บริการวัคซีนให้มีคุณภาพและความปลอดภัยสูงสุด

ระบบเฝ้าระวังอาการภายหลังได้รับวัคซีน³ ในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์

1. ระบบเฝ้าระวังปกติ (Passive surveillance)
 - รายงาน 506
 - รายงานอาการไม่พึงประสงค์ภายหลังได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค (AEFI1, AEFI2)
 - รายงานผู้ป่วยที่มีอาการไม่พึงประสงค์ร้ายแรงภายหลัง

สารบัญ

◆ สถานการณ์อาการภายหลังได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 ในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์	257
◆ สถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าประจำเดือนมีนาคม 2553	260
◆ การสอบสวนเฉพาะรายผู้ป่วยยืนยันโรคไข้ฉุนหนู (ไข้วัดช้อยงลาย) เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร เดือนกุมภาพันธ์ 2552	262
◆ สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ที่ 17 ระหว่างวันที่ 25 เมษายน - 1 พฤษภาคม 2553	265
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วนประจำสัปดาห์ที่ 17 ระหว่างวันที่ 25 เมษายน - 1 พฤษภาคม 2553	267

วัตถุประสงค์ในการจัดทำ

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์

1. เพื่อให้หน่วยงานเจ้าของข้อมูลรายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาได้ตรวจสอบและแก้ไขให้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. เพื่อวิเคราะห์และรายงานสถานการณ์โรคที่เป็นปัจจุบัน ทั้งใน และต่างประเทศ
3. เพื่อเป็นสื่อกลางในการนำเสนอผลการสอบสวนโรค หรืองานศึกษาวิจัยที่สำคัญและเป็นปัจจุบัน
4. เพื่อเผยแพร่ความรู้ ตลอดจนแนวทางการดำเนินงานทางระบาดวิทยาและสาธารณสุข

คณะที่ปรึกษา

นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน นายแพทย์ประยูร ภูนาส
ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์ประเสริฐ ทองเจริญ
นายแพทย์รัช จายนีโยชิน นายแพทย์คำนวณ อึ้งชูศักดิ์
นายสัตวแพทย์ประวิทย์ ชุมเกษียร นายองอาจ เจริญสุข

หัวหน้ากองบรรณาธิการ : นายแพทย์ภาสกร อัครเสวี

บรรณาธิการประจำฉบับ : บริมาศ ศักดิ์ศิริสัมพันธ์

บรรณาธิการวิชาการ : แพทย์หญิงดารินทร์ อารีโขทัยชัย
นายสัตวแพทย์ประวิทย์ ชุมเกษียร
นายแพทย์โรม บัวทอง

กองบรรณาธิการ

บริมาศ ศักดิ์ศิริสัมพันธ์ สิริลักษณ์ รังมีวงศ์ พงษ์ศิริ วัฒนาสุรภิกดิ์
กรรณิการ์ หมอนพั้งเทียม อรพรรณ สุภาพ

ฝ่ายข้อมูล

ลัดดา ลิขิตอึ้งวรา น.สพ.ธีรศักดิ์ ชักนำ
สมาน สุขุมภูจินันท์ สมเจตน์ ตั้งเจริญศิลป์
กนกทิพย์ ทิพย์รัตน์ ประเวศน์ เข้มชื่น

ฝ่ายจัดส่ง : พูนทรัพย์ เปี่ยมฉวี เชิดชัย ดาราแจ้ง

ฝ่ายศิลป์ : ประมวล ทุมพงษ์

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ : บริมาศ ศักดิ์ศิริสัมพันธ์ อมยา พุกกะนันทน์

ประชาสัมพันธ์

เรียน สมาชิก wesr ทุกท่าน

สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับ ASEAN Plus Three Countries ในการเผยแพร่ข้อมูลผ่านทาวเวอร์เว็บไซต์ของ ASEAN+3 (www.aseanplus3-eid.info) เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านโรคอุบัติใหม่ การระบาดของประเทศไทย วิจารณ์สุขภาพสมาชิกทุกท่าน หากมีผลงานต้องการเผยแพร่ เช่น การสอบสวนโรคระบาด เป็น Abstract / ฟิลล์ฉบับสมบูรณ์ (** ต้องเป็นภาษาอังกฤษทั้งหมด**) ในรายชื่อนามสกุล/กรรมาธิการภาพได้ (แนบไฟล์ฉบับภาษาไทยมาด้วยได้)

*****กรุณาส่งไปรษณีย์ borworn67@yahoo.com *****

โดยใช้ Subject อีเมลคำว่า: For ASEAN publishing เพื่อผู้รับผิดชอบจะได้รับ
ได้กลับผลงานของท่านไปเผยแพร่ในหมู่ประเทศอาเซียนต่อไป

ได้รับวัคซีน (Serious AEFI) ภายใน 24 ชั่วโมงหลังพบผู้ป่วย โดยผ่านช่องทาง outbreak notification

2. ระบบเฝ้าระวังกึ่งเชิงรุก/เชิงรุก (Stimulated passive surveillance / active surveillance)

- Call center เฉพาะพื้นที่ สำหรับรับแจ้งอาการ AEFI จากประชาชนที่ได้รับวัคซีน

อาการไม่พึงประสงค์ภายหลังได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค (Adverse Events Following Immunization: AEFI) หมายถึง ความผิดปกติทางการแพทย์ที่เกิดขึ้นหลังได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค และสงสัยว่าภาวะนั้นอาจเกิดจากการได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค

ผลการเฝ้าระวังอาการภายหลังได้รับวัคซีนฯ ในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์

ระหว่างวันที่ 11 มกราคม - 2 เมษายน 2553 กระทรวงสาธารณสุข ได้ดำเนินการฉีดวัคซีนให้กลุ่มหญิงตั้งครรภ์ไปแล้วทั้งสิ้น 28,674 ราย มีรายงานผู้ป่วยอาการไม่พึงประสงค์ภายหลังได้รับวัคซีนที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ทั้งสิ้น 31 ราย (ร้อยละ 0.1) โดยเป็นอาการไม่ร้ายแรง 15 ราย ได้แก่ อาการลูกคุดสั้นน้อยลง หรือภาวะแท้งคุกคาม ซึ่งจากการติดตามหญิงตั้งครรภ์พบว่า ขณะนี้ทารกในครรภ์ปกติแล้ว และอาการร้ายแรง 16 ราย ได้แก่ ทารกเสียชีวิตในครรภ์ (อายุครรภ์ 28 สัปดาห์ขึ้นไป) 9 ราย แท้ง (อายุครรภ์น้อยกว่า 28 สัปดาห์) 4 ราย อาการแพ้รุนแรง (Anaphylaxis) 1 ราย หลอดเลือดอักเสบหลายระบบ 1 ราย และเลือดออกใต้เยื่อหุ้มสมอง (Subdural hematoma) จากอุบัติเหตุ 1 ราย โดยหญิงตั้งครรภ์ที่มีอาการร้ายแรง ได้รับการพิจารณาอาการโดยคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญพิจารณาสาเหตุของอาการภายหลังได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคแล้วทุกราย ผลการพิจารณาเป็นดังตารางที่ 1

สรุปข้อเสนอแนะในการให้วัคซีนป้องกันโรคไขหวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 แก่หญิงตั้งครรภ์

1. ควรดำเนินการให้วัคซีนฯ ในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ต่อไป เนื่องจากอัตราการเกิดความคิดผิดปกติในครรภ์ในกลุ่มที่ได้รับวัคซีนขณะนี้ ไม่ได้สูงกว่าอัตราการเกิดความคิดผิดปกติในครรภ์ที่มีอยู่เดิมของประเทศไทยก่อนการรณรงค์ให้วัคซีน
2. ควรดำเนินการให้วัคซีนในกลุ่มหญิงมีครรภ์ ที่อายุครรภ์มากกว่า 3 เดือนเท่านั้น โดยเคร่งครัด
3. สามารถให้วัคซีนในกลุ่มหญิงมีครรภ์ที่มีความเสี่ยงสูง (High risk pregnancy) ได้ แต่ควรส่งพบแพทย์เพื่อประเมินสภาพมารดาและทารกในครรภ์ก่อนที่จะรับวัคซีน พร้อมทั้งแจ้งให้ทราบถึงโอกาสเสี่ยงที่จะเกิดความคิดผิดปกติในครรภ์เนื่องจากสภาวะเดิมของมารดา

4. ในผู้ที่มิประวัติการแพ้ต่าง ๆ แม้ไม่ใช่ข้อห้ามในการฉีดวัคซีน แต่ควรระมัดระวังการเกิดอาการข้างเคียงให้มากขึ้น โดยให้สังเกตอาการภายหลังได้รับวัคซีนนานอย่างน้อย 1 ชั่วโมง

5. เนื่องจากวัคซีนอาจทำให้เกิดอาการเวียน ปวดศีรษะได้ ควรแนะนำให้ผู้ที่ได้รับวัคซีนให้งดการทำงานที่อาจเกิดอุบัติเหตุ เช่น ขับรถยนต์ ทำงานกับเครื่องจักรต่าง ๆ อย่างน้อย 1 วันหลังได้รับวัคซีน

6. การรับวัคซีนยังเป็นไปโดยความสมัครใจของผู้รับบริการ

เอกสารอ้างอิง

1. กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. รายงานการประชุม คณะอนุกรรมการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคครั้งที่ 2/2552 วันที่ 18 กันยายน 2552. เอกสารอัดสำเนา.
2. World Health Organization. Safety of pandemic flu vaccines. Available from URL: http://www.who.int/csr/disease/swineflu/notes/h1n1_safety_vaccines_20090805/en/index.html

*การสรุปสาเหตุของอาการผิดปกติ โดยคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญพิจารณาอาการภายหลังได้รับวัคซีน มีความหมายดังนี้

สาเหตุของอาการผิดปกติ	ความหมาย
ไม่เกี่ยวข้องกับวัคซีน (Unrelated)	อาการที่เกิดขึ้นไม่เกี่ยวข้องกับวัคซีน และสามารถอธิบายได้ด้วยสาเหตุอื่น ๆ
ไม่น่าจะเกี่ยวข้องกับวัคซีน (Unlikely)	อาการที่เกิดขึ้นมีความเป็นไปได้น้อยมากว่าจะเกิดจากวัคซีน แต่ข้อมูลผู้ป่วยไม่เพียงพอจะหาสาเหตุที่แท้จริงของอาการผิดปกตินั้นได้
อาจจะเกี่ยวข้องกับวัคซีน (Possible)	อาการที่เกิดขึ้น มีความเป็นไปได้เท่า ๆ กัน ทั้งเกิดจากวัคซีน หรือเกิดจากสาเหตุอื่น ๆ
น่าจะเกี่ยวข้องกับวัคซีน (Probable)	อาการที่เกิดขึ้น มีความเป็นไปได้ว่าเกิดจากวัคซีนมากกว่าจากสาเหตุอื่น ๆ
เกี่ยวข้องกับวัคซีน (Very likely/certainly)	อาการที่เกิดขึ้นอธิบายได้ด้วยวัคซีน และไม่มีสาเหตุร่วมอื่น ๆ

ตารางที่ 1 ผลการพิจารณาสาเหตุของอาการภายหลังได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 ในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ ตั้งแต่วันที่ 11 มีนาคม - เมษายน 2553

ลำดับ	อายุ	อายุครรภ์ (สัปดาห์)	โรคประจำตัว หรือ ความผิดปกติในการตั้งครรภ์ก่อนหน้านี้	ภาวะแทรกซ้อนในครรภ์ก่อนรับวัคซีน	วันที่รับวัคซีน	วันเริ่มป่วย	ความผิดปกติ	ผลการพิจารณาสาเหตุ*
1	31	38	แท้งเองไม่ทราบสาเหตุ	ไม่มี	11 ม.ค. 53	16 ม.ค. 53	Dead fetus in utero (DFIU)	Unlikely
2	38	29	ไม่มี	ไม่มี	12 ม.ค. 53	13 ม.ค. 53	Pulmonary HT, Nephrotic-nephritis	Possible
3	28	30	ไม่มี	ไม่มี	19 ม.ค. 53	19 ม.ค. 53	Vaccine anaphylaxis	Certainly
4	32	33	ไม่มี	ไม่มี	25 ม.ค. 53	26 ม.ค. 53	Subdural hematoma (Head injury)	Unrelated
5	33	29	มารดาสูบบุหรี่	ไม่มี	25 ม.ค. 53	27 ม.ค. 53	DFIU	Unlikely
6	22	27	ไม่มี	เบาหวาน	18 ม.ค. 53	25 ม.ค. 53	Abortion	Unrelated
7	35	21	ไม่มี	ไม่มี	27 ม.ค. 53	31 ม.ค. 53	Abortion	Unlikely
8	35	28	ไม่มี	ไม่มี	18 ม.ค. 53	2 ก.พ. 53	DFIU (Cord stricture)	Unrelated
9	15	36	ไม่มี	ไม่มี	22 ม.ค. 53	29 ม.ค. 53	DFIU (มารดาแพ้อาหารรุนแรง)	Unrelated
10	34	39	ไม่มี	เบาหวาน	18 ม.ค. 53	21 ม.ค. 53	DFIU	Unrelated
11	29	24	ไม่มี	ไม่มี	25 ม.ค. 53	2 ก.พ. 53	Abortion (มารดามีไข้ สงสัยภาวะติดเชื้อ)	Unrelated
12	29	33	ไม่มี	ไม่มี	14 ม.ค. 53	6 ก.พ. 53	DFIU (Cord accident)	Unrelated
13	26	28	ไม่มี	ไม่มี	22 ม.ค. 53	6 ก.พ. 53	DFIU (fetal anomaly)	Unrelated
14	42	31	ไม่มี	ภาวะอ้วน	26 ม.ค. 53	5 ก.พ. 53	DFIU (Small gestational age)	Unrelated
15	39	35	แท้งเองไม่ทราบสาเหตุ	แท้งคุกคาม	22 ม.ค. 53	6 ก.พ. 53	DFIU	Unlikely
16	24	20	แท้งเองไม่ทราบสาเหตุ	ไม่มี	26 ก.พ. 53	5 มี.ค. 53	Partial mole	Unrelated